

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ך רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ך רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:12 | 16:26 | 16:16 | 16:31

מוצאי שבת 17:28 | 17:30 | 17:27 | 17:32

רבינו תם 18:06 | 18:02 | 18:02 | 18:07

משכיל לדוד

מצוה גוררת מצוה

כמו כן הקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה (קדושין מ). ולפיכך אם נפשו של האדם חשקה לקיים מצוה מסוימת אך מסיבות שונות לא עלתה בידו, הקב"ה מעלה לפניו כאילו אותו אדם אכן קיים את המצוה. ולא זו בלבד אלא, מזמן לידו מצוה נוספת כאילו קיים את המצוה בפועל, בבחינת מצוה גוררת מצוה (אבות ד, ב). והנה כמעט כל אדם יאמר ויעיד על עצמו שאכן יש בו רצון חזק לקיים את דבר ה'; אך טרדות החיים מונעות ממנו לעשות כן. ואדם כזה צריך להעמיד עצמו במבחן פשוט על מנת שיוכל לברר עם עצמו, אם באמת רצון זה עומד בראש מעיניו עד שיעשה כל מאמץ לקיים את מצוות ה', או שמא זוהי רק משאלה בעלמא ככל המשאלות.

ונראה להביא לדבר משל אודות אדם שמילא כרטיס לוטו בביתו, וכשבא להחזיר את הכרטיס לעמדת מכירת הכרטיסים, הוא רואה שהדלפק כבר סגור. אותו אדם שב לביתו עם מעט אכזבה בליבו, אך ביום המחרת כשנוכח לראות שהמספרים שעלו בגורל הינם זהים למספרים אותם מילא בכרטיסו - אין גבול לצערו ואכזבתו על כך שנמנעה ממנו זו הזכיה. וכגון זה על האדם לערוך חשבון נפש בינו לבין עצמו, האם הוא מצטער לאחר הפסד המצוה כמו אותו אדם שראה את הדלפק סגור ושב לביתו מעט מאוכזב, או שמא ממלאת אותו אכזבה עמוקה כפי שחש אותו אדם שנוכח לראות שמספריו עלו בהגרלה והוא לא שלח את הכרטיס.

ואמנם אין כל ספק שציר זה קשה עד מאוד, היות וטבעו של האדם להימשך אחר הגשמיות ורק יחידי סגולה חשים צער רב, בזמן שנמנע מהם קיום מצוה מסוימת שבה חשקו בכל מאודם. וככל שהאדם ירגיל עצמו לחשוב על ערכן של המצוות ועל שכרן הרב, כך יתגבר בו הרצון לקיימן ואפילו במחיר של מאמץ רב ומסירות נפש. וישנה הבטחה מפורשת שכלל שהאדם יעסוק יותר ויותר בקיום המצוות, כך הקב"ה יזמן לידו הזדמנויות נוספות לקיום המצוות. ונמצא שכל שעותיו תהינה אך טובה וחסד.

וניתן לדמות את הנאמר (אבות ד, ב) "מצוה גוררת מצוה", לשרשרת המורכבת מחוליות רבות, כל זמן שהחוליות קשורות ומחוברות זו לזו - השרשרת עומדת וקיימת ושמה 'שרשרת', אך בזמן שחוליה אחת ניתקת ממקומה - השרשרת כבר אינה ראויה לתואר זה. וכגון זה כל מצוה היא בבחינת חוליה בשרשרת המחוברת משני צידיה לחוליות נוספות, וכשם שבשרשרת אין התחלה וסוף, כך גם קיום המצוות אין בהם סוף אלא תמיד מצוה גוררת בעקבותיה קיום מצוה נוספת עד אין סוף ואם חס שלום נתת מצוה אחת מאבדים משמעות רבה בכך.

"דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחודש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית". (שמות יב, ג)

הקב"ה מצווה על בני ישראל להקריב לפניו קרבן המובא מן הצאן, וזאת משום שהשה היה אלילים של מצרים. ובה שעים ישראל שוחטים את השה ומקריבים אותו לה' יתברך, הם מוכיחים בכך שאין להם חלק ונחלה באלילותם של מצרים (שמו"ר טז, ב).

למעשה קרבן פסח דרש מסירות נפש עצומה מעם ישראל, כיון שארבעה ימים טרם שחיטתו צוום הבורא ברוך הוא לקשור את השה לרגלי המיטה ולבדוק אותו שמא נפל בו מום. ובזמן שהמצרים היו מבחינים שהעם היהודי עומד להקריב ולזבוח את אלילים - חמתם בערה בם. והנה עם ישראל לא פחדו ולא יראו מכעסם של המצריים, אלא דבקו במצוותו של הקב"ה וקיימוה במסירות נפש.

ובשנה השנייה לצאת בני ישראל ממצרים, באו עם ישראל להקריב את קרבן פסח. והנה באה קבוצת אנשים לפני משה רבנו שהיו באותה העת טמאי מת ושאלוהו - במה יגרע חלקנו? מדוע מנועים אנו לקיים את מצות קרבן פסח רק משום היותנו טמאים לנפש. והוסיפו וביקשו שמשם רבנו ישאל את פי השכינה האם ישנה הזדמנות נוספת בה הם יוכלו להקריב את קרבן פסח ככל עם ישראל. משה רבנו בראותו את רצונם העז של האנשים לקיים את דבר ה'; הולך להיוועץ עם הגבורה, והקב"ה משיבו שאותם אנשים אכן יוכלו להקריב את קרבן פסח במועד מאוחר יותר, חודש ימים אחר חג הפסח - ב"ד באייר. כנאמר "בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו על מצות ומרורים יאכלהו" (במדבר ט, יא).

המתבונן יראה שלא זו בלבד שאותה קבוצה זכתה לחוג את חג הפסח כהלכתו ולהביא קרבן לפני ה'; אלא אף זכו שמצות פסח שני תתחדש על ידם. שבהיות וכל כך חשקה נפשם לקיים את מצות ה'; על כן זימן הקב"ה בידם מצוה נוספת והיא חידוש מצות פסח שני.

ויש בזה מוסר השכל גדול בעבורנו, עד כמה על האדם לחפוץ ולרצות לקיים את מצוותיו של ה' יתברך. וכלל ידוע הוא כנאמר בפרקי אבות (ד, ב) "מצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה". ומשמע שהמקיים מצוה בחשק ובהתלהבות, הקב"ה מזמן לידו מצוה נוספת על מנת להרבות את זכותיו. וככל שהאדם מביע את רצונו יותר ויותר לקיים את דבר ה' ולשמור מצוותיו, כך הקב"ה מגן עליו מפני החטא ומעניק לו הזדמנויות נוספות לקיים את דברו.

ומן העבר השני. אדם העובר על דבר ה' ברגל גסה ואינו מביע כל הרהור חרטה על כך שהוא מבטל את מצוות התורה, במצב שכזה הקב"ה אינו מעניק לו ברכה ושמירה בדרכיו. וככל שהוא מרבה לחטוא, כך הקב"ה מסובב לידיו הזדמנויות נוספות לחטוא, עד שנמצא שכל שעותיו עסוק הוא בעבירה.

הילולא דצדיקיא

- ג - רבי יוסף מאמישוב
- ד - רבי ישראל מטסאניב
- ה - רבי יהודה אריה לייב מגור
- ו - רבי יוסף טוב ליפמן, מח"ס "עונג יום טוב"
- ז - רבי דוד מלעלוב
- ח - רבי יוסף גיעאן אב"ד בנגזי
- ט - ר' רפאל ישעיה אזוראי (בן החיד"א)

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

העלון מוקדש:

להצלחת מר יוסף קרמר ומשפחתו הי"ו

במה מפטירין

הפטרות השבוע:

"הדבר אשר דבר". (ירמיה מ"ו)

הקשר לפרשה:

בהפטרות מסופר על עונשו של פרעה וחורבנה של ארץ מצרים, כפי המסופר בפרשה על שלשת המכות האחרונות וחורבנה של מצרים.

"וזאתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל"

כי הנני מושיעך מרחוק". (ירמיה מו. כז)

"כי הנני מושיעך מרחוק - אף שלא עשה תשובה, כמו שכתוב "אני ה' בעתה אחישנה" (ישעיה ס. כב). וירחוק נקרא מי שלא שב בתשובה כמובא בגמרא (סנהדרין צט). "לרחוק ולקרוב" - למי שנתרחק מהמקום.

ובאמת הטעם שאנו משועבדים בגלות המר הזה, זמן כה ארוך, הוא כדי שבזמן הגאולה עת ש"שב יעקב" אז יהיה כפי המובא בהמשך הפסוק "ושקט ושאנן ואין מחריד".

(אהבת יונתן)

"כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד"

(ירמיה מו. כז)

יש לפרש את הפסוק בדרך רמז על פי דברי רבותינו בתלמוד (נדה לא):

דרש רב יוסף מהו שכתוב בפסוק "אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני" (ישעיה יב. א). במה הכתוב מדבר? בשני בני אדם שיצאו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהם ולא יכל לצאת. התחיל מחרף ומגדף.

לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו בים, התחיל מודה ומשבח.

וזה פירוש הפסוק "אודך ה' כי אנפת בי" - מפני שכעסת עלי, אני מודה לך, כיון שהכל היה לטובתי.

למדנו מדברי התלמוד שלפעמים האדם מקבל יסורין וכן הוא נתקל בכל מיני עיכובים שונים, ובאותו פרק זמן הוא מצטער מאוד. אולם לבסוף מתברר לו שהכל היה רק לטובתו והישועה היתה ממרחק רב ממנו ועכשיו היא התקרבה אליו.

וזהו שאומר הפסוק "הנני מושיעך מרחוק" - הישועה נמצאת במקום רחוק, אך לבסוף הישועה תגיע אליך ותחלף אותך מן המיצר.

(תורת הפרשה)

במסילה נעלה

בגלל אבות תושיע בנים

'נתניה' שבארץ ישראל, ועל כן קם האיש ונסע לארץ הקודש. בהגיעו לנתניה החל לחפש באלבומי התמונות שבבית, עד שמצא להפתעתו תמונה של אדם בעל הדרת פנים עטור זקן ופיאות.

מנחם התבונן עמוקות בתווי פניו של האיש, אחר כך הוא הפך את התמונה, ועל צדה האחורי מצא את הכיתוב: 'מנחם'.

שמו של האיש שהיה זהה לשמו הפרטי סיקרן אותו מאוד והוא התעניין מיהו אותו האיש בעל ההדרת פנים היהודית, הוא לא התמהמה ומיד ניגש לאביו החולה ושאל אותו: "אבא, תגיד לי בבקשה מיהו האיש שנראה בתמונה זו?"

"זהו אבא שלי. הסבא שלך ע"ה שעל שמו אתה קרוי", השיב לו אביו.

באותו רגע נזכר מנחם בשיחה שהיתה לנו אי שם בניו ירוק, לבו של מנחם התעורר לתשובה שלימה שהנה יש לו זכות אבות וזהו סימן מובהק מן השמים שעליו לשנות את ארחות חייו ולשוב בתשובה שלימה לפני השם יתברך, ואש היהדות החל לבעור בו מן הקצה עד הקצה.

לאחר תקופת מה, כשנוכח האב החולה בשינוי שנעשה בבנו, פנה אליו ואמר לו בהתרגשות רבה: "מנחם! כעת, כשחזרת בתשובה והתחלת לשמור תורה ומצוות, אני יכול לעזוב את העולם בשקט ובשלווה. עכשיו אני יודע שיש מי שיאמר אחרי קדיש".

ואכן באותו יום נפטר האב החולה לבית עולמו.

נמצאנו למדים שכל זמן שהבן לא שב בתשובה ולא חי חיי תורה וקדושה - נאבק אביו החולה על חייו ולא יכול היה להיפטר מן העולם הזה, ומשעה שחש כי הוא משאיר אחריו המשך רוחני - או אז נרגעה נפשו, והוא עזב את העולם בשקט ובשלווה.

בהיותי בניו ירוק שבארצות הברית, הגיע אלי יהודי בשם מנחם טפיער המתפלל בבית הכנסת "יד אברהם", וביקש ברכה עבור אביו החולה.

הדבר היה לפני שמנחם זכה לשוב בתשובה, ועל פי לבושו החיצוני דאז נראה היה שהוא רחוק מחיי היהדות, אך אני אמרתי לו: "עצם הדבר שהגעת לבקש ברכה לרפואה שלימה לאביך החולה מהרב - זה מוכיח שיש אמונה טהורה בלבך. כעת עליך להוסיף ולהתחזק באמונתך וביהדותך".

לאחר מכן שאלתי אותו: "האם הוריך הם שומרי תורה ומצוות?"

"לא!?! השיב מנחם, ומיד הוסיף ואמר לי: "בעצם איני יודע בוודאות, אבל נדמה לי שלא היו במשפחתנו שומרי תורה ומצוות כלל".

לשמע דבריו אמרתי לו: בקשה לי אליך - לך נא לבית הוריך וחפש בין אלבומי התמונות השמורות שם אחר התמונה של הסבא שלך. אם תמצא את התמונה שלו ותראה שפניו היו עטורי זקן ופיאות - סימן יש בכך שיש בידך זכות אבות, שאם לא כן - לא היית מגיע אלי לקבל ברכה. מלבד זאת יתכן ויהיה בדבר גם סימן מן השמים לכך שעליך לשוב בתשובה, וכך גם תעזור לאביך שהקב"ה ישלח לו רפואה שלימה".

מר מנחם שמע את דברי ואמר לי בתגובה: "כבוד הרב, לדעתי לא היו שומרי תורה ומצוות במשפחה, וקשה לי להאמין בכלל שסבא שלי היה יהודי עם זקן ופיאות".

אך אני הפצתי בו ואמרתי לו: "מה יש לך להפסיד מחיפוש אחר תמונת הסבא? תנסה בבקשה לבדוק בין אלבומי התמונות המשפחתיים ונראה מה תמצא שם".

הוריו של מנחם התגוררו ב'עיר היהלומים' בעיר

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

הכלמת פנים

אם מספר לשון הרע בפני האדם עצמו עד שהתבייש והשתנו פניו, עובר ב'לא תשא עליו חטא', שזו אזהרה שלא לבייש אדם מישראל [אפילו בהוכחה על עבירה]. ואם הלבין פניו ברבים, אין לו חלק לעולם הבא. ואם עשה כן ליתום או אלמנה, אפילו עשירים, עובר באיסור נוסף של 'כל אלמנה ויתום לא תענוך'.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מבחן ההנאה

"ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח". (שמות יב, כא)

בהיות בניו יורק, באחת מן הפעמים הזדמנתי לבית אשה אלמנה מבוגרת שהיתה עדיין בתוך מאת ימי האבל על בעלה, אך היתה נראית כאילו שכחה ממנו לגמרי, שכל כולה הביעה טיפוח ויוקרה כאילו לא קברה לא מכבר את בן זוגה.

לפתע נכנס לחדר שבו ישבנו בנה של אותה אשה והיא פנתה אליו בשפה האנגלית ושאלה אותו, 'מה יהיה מזג האוויר בסוף השבוע? והשיב לה בנה שצפוי להיות מעט סגרירי. מיד היא שאלה אותו, 'אז לא נוכל ללכת לים? ענה לה בנה שהיא לא צריכה לדאוג כיון שהוא הכין את דירת הנופש, הבריכה נקיה, נשכרו סרטי צפיה וגם הבשר מוכן לצליה, ולכן היא יכולה להיות רגועה היות ויש להם תוכנית מלאה ועמוסה לסוף השבוע. דעתה של האשה לא נחה עליה והיא המשיכה להקשות - 'אבל מה עם הים?'

כשסיימו האם ובנה את השיחה, פניתי לאשה ואמרתי לה; אני מתנצל אך כיון שאני דובר גם אנגלית הבנתי את כל שיחתכם, ויש לי שאלה קטנה; מדוע רק החלק הגשמי מטריד אתכם ואילו בתוך כלל התוכנית העמוסה והמאורגנת לא מצאתם מקום ולו קטן בשביל הנשמה, בשביל הקב"ה שגם לו ראוי להקצות מקום של כבוד בתוך סוף השבוע הארוך הזה? האשה הביטה בי במבוכה ולא ידעה מה להשיב.

ונראה שמעין דבר זה היה אצל בני ישראל שהיו מצויים במצרים בתוך כל ההבל והגשמיות, ורצה הקב"ה לומר להם שלפני שהם יוצאים למדבר וצועדים אחריו בשימון בארץ לא זרועה, הוא מעוניין שהם יטעמו דבר גשמי מה הוא - במלוא הריכוז והעוצמה, ואחר כך בזמן היותם במדבר מוקפים בענני כבוד וניזונים מן השמים יגידו לו אימתי חשו הם סיפוק ונחת; בזמן היותם במצרים עסוקים באכילת צלי הבשר, או עתה בשעה שהם צועדים במדבר ומתעלים מיום ליום לקראת קבלת התורה.

ומוסיף הקב"ה ומדגיש את הציווי באכילת קרבן הפסח "ועם לא תשברו בו", ומשמע שגם בזמן שאדם מצוי ועסוק בגשמיות, הגם שמקיים הוא בזמן זה מצווה, עליו לשמור על הטוהר והעדינות שבו משום היותו יהודי בן לעם הנבחר. שלא כאותו פילוסוף גוי שראוהו אוכל אבר מן החי וכשתמהו על כך לפניו השיב כנגדם - כאשר אני אוכל אני לא אריסטו.

ובאמת בני ישראל בכללותם מלבד אי אלו שהיו ערב רב שהסתפחו לבני ישראל העדיפו את קרבת ה' על פני המציאות בהבלי העולם אשר סימלו את תועבת מצרים, וזכו בני ישראל להתעלות בזמן היותם במדבר ויצאו ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי טהרה, עד אשר היו מזוככים והיו ראויים דיו לקבל את התורה בהר סיני מפי הגבורה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ובני ישראל עשו כדבר משה". (יב. לה)

פירוש לא להנאת ממון אלא למצות נביא.

עוד ירצה על פי מה שהעלה רמב"ם בפרק ט' מהלכות יסודי התורה, כי אם יבא נביא לישראל על פי ה' לעבור על מצוה אחת הוראת שעה כאלוהי בהר הכרמל וכדומה, שומעין לו, חוץ מעבודה זרה, והוא אומרו "ובני ישראל עשו", ולצד כי מעשה זה הוא מעשה בלתי הגון לגנוב דעת גוי גם לגזול ממנו, ואין יצדיקו ישראל לאומר להם עבור עבירה. לזה אמר על פי משה פירוש אשר הובחן לנביא, ובפרט זה יאמנו דבריו כנזכר.

מן המעיין

"כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתתי אלה בקרב". (י. א)

עד מכת ברד היה אפשר לבאר מדוע משה היה מתרה בפרעה, שהיה מקום לומר שפרעה שוגג הוא, שסבור שבמקרה באו המכות או במעשה כשפים, אבל לאחר מכת הברד שאמר פרעה "חטאתי הפעם ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים", ובזה הודיע חטאתו לרבים שמזיד הוא, היה מקום לומר שיתר לא יוצרך להתרות בו - לפי שלא ניתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד, ופרעה שגילה שמזיד הוא וממילא אינו צריך להתראה.

לכן, מבאר בספר "יעלת חן", בא כאן ההסבר "כי אני הכבדתי את לבו" - לומר, שכל המכות הללו אינם רק להענישו, אלא, ובעיקר "למען שתי אותותי אלה בקרב" - לפרסם שמי ברבים כי אני הוא שהתעללתי במצרים שהתרתיו בו והכבדתי בכל זאת את לבו למען שתי אותותי אלה בקרב.

"מי ומי ההולכים". (י. ח)

מהי שאלת פרעה "מי ומי ההולכים", וכי היה בדעתו שישראל ישאירו את טפם בארץ? ומה היא תשובתו של משה באומרו "כי חג ה' לנו", וכי רק משום שחג הוא לנו נדרשים אנו שכולם ילכו אף טפינו ומקינינו.

ביאר רבי אביגדור נבנצל שליט"א, על פי המבואר בפרשת ויחי שבימי אבל יעקב הלכו כולם ללוותו לקבורה בארץ ישראל במערת המכפלה, ונאמר שם כי את טפם צאנם ובקדם השאירו. ומכך הסיק פרעה שיכולים ישראל לילך בהותירם אחריהם את טפם וצאנם. וזהו ששאל "מי ומי ההולכים".

ועל כך השיב לו משה, שהטעם שלא הלכו ישראל בקבורת יעקב עם טפם, הוא מכיון שבדיני אבלות לא נשנה דין חינוך לקטנים, וכיון שאין הם מצויים להתאבל על יעקב, לא נצטרכו להשתתף בקבורתו ולכך הותירו אותם במצרים.

אבל עתה "כי חג ה' לנו", שהכל מצווין לראות פני ה' בחג, ואפילו מחנכין את הקטנים לכך, לכן טען משה רבינו "בבנינו ובבנותינו נלך" בכדי שנוכל לחנך אף את הקטנים למצוה זו לראות פני ה'.

מסילות לאמונה

עליך ללמוד!

אברהם אמר לשלשת האורחים המלאכים: "יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ". לפי שנדמו לו כערביים, והיות והם רגילים להשתחוות לאבק רגליהם לא רצה להכניס עבודה זרה בתוך ביתו, לכן אמר להם רחצו רגליכם. "אמר רבי ינאי ב"ר ישמעאל, אמרו לו: וכי בערביים חשדתנו שהם משתחוים לאבק רגליהם? כבר יצא ממנו ישמעאל..."

דרש רבי ירמיהאל שולמן משפיע ישיבת "בית יוסף" בפינסק: תמוה ומפליא איזו טענה יש להם על אברהם שחשדם לעובדי ע"ז, הלא כל העולם היו בלתי מאמינים בה, ובודאי אין לו

לקח טוב

כהן החולץ מנעליו לישא את כפיו, יצניע אותם תחת הספסל שלא יהיו מגולים ונראים, משום כבוד הציבור.

(משנה ברורה)

לחשוב שהם לא בני אדם כי אם מלאכים? זאת ועוד; הרי מדרכי הנימוס ודרך ארץ היה טוב שירחצו את רגליהם, ומה עוד שאמר להם בעדינות "יקח נא", ואם היו באמת בני אדם הרי היו שמחים מבקשה זו?

ועוד יש להבין; הרי חז"ל אומרים שאברהם למד מסכת עבודה זרה שהכילה ארבע

תעלומת 'עץ הדעת' מעסיקה את האנושות למעלה מחמשת אלפי שנים. מהו ומיהו אותו פרי שיש בו את הכוח העליון להאציל על אוכליו 'דעת' להיות כאלהים ולהבחין בין הטוב לרע? בספר בראשית שם מתואר כל השתלשלות הדברים מאזהרת הבורא לאדם שלא יאכל מעץ הדעת ועד לגירושו מגן העדן לאחר שאכל מפרי העץ, אין כל רמז לשמו של העץ ולפריו.

מדוע? מהו הסוד המופלא שאותו רצה הבורא להסתיר מעיני בריותיו?

שאלה זו העסיקה את חכמינו זכרונם לברכה, והם האירו את עינינו בהארה נפלאה שיש בה לימוד מוסר השכל עבורינו;

מפני מה לא נתפרסם עץ הדעתמי הוא? לפי שאין הקב"ה חפץ להונות בריה, שלא יכלימוהו ויאמרו; "זה שלקה העולם על ידו";

ומכאן יזהר כל אדם שלא לבזות שום נברא, וילמד מהקב"ה שלא רצה לפרסם מה היה עץ הדעת. עד שנחלקו חז"ל בזיהויו של העץ: זה אומר גפן היה, זה אומר חיטה, וזה אומר תאנה וכי'.

והכל עשה הבורא בחכמת ובכדי שלא לבזות שום נברא על שבאה מיתה על ידו. ואם על עצים ואבנים חס הקב"ה על כבודם, בעבור שנבראו בצויו ובמאמרו, קל וחומר בני אדם שנבראו בצלם א-להים והם יצירי כפיו של הקב"ה.

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

לביתו של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, היו נכנסים ובאים אנשים רבים, בנושאים הקשורים לכלל הקהילה ועניני הציבור היהודי במוגאדור. בין הבאים הגיע פעם במרוצה רבי מכלוף לוב (המכונה ר' ליסאע) שנזעק לבית הרב לצורך ענין חשוב ודחוף שלא סבל דיחוי.

הדבר אירע בשעת לילה מאוחרת, ורבי מכלוף ידע למצוא את חדרו של רבי חיים זיע"א, על פי הנר שדלק בחדרו של הרב. כשנכנס רבי מכלוף לחדרו של הרב, ראה שם שני אנשים: האחד, כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, ופניו פני להבים, זורחות באור יקרות. והשני, דמות לא מוכרת לרבי מכלוף, אשר היה דומה בעיניו למלאך ה' צ-באות.

רבי מכלוף חשב להתקרב אל השניים, אך לפתע הוא חש בפיך ברכיים ואימה גדולה נפלה עליו. הוא הסתובב על עקבותיו וברח מן המקום. למחרת היום כשנפגש עם כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, אמר לו רבי חיים זיע"א: "אשריך, רבי מכלוף, שזכית לראות את פני אליהו הנביא זכור לטוב".

רבי מכלוף התפעם מאוד משמחה ולבו נהפך בקרבו, שמא יענש על כך שהביט בפניו של אליהו הנביא זכור לטוב. הוא התחנן לפני כ"ק רבי חיים זיע"א שיתפלל עליו, שלא ייענש חס ושלום וימות בחצי ימיו.

כ"ק רבי חיים זיע"א הבטיח לו שיתפלל עליו, וביקש עליו רחמים מאת ה' שלא ימות בגיל צעיר. תפילתו של כ"ק רבי חיים זיע"א התקבלה במרומים, ורבי מכלוף האריך ימים ושנים, עד שנסתלק לבית עולמו בן מאה ועשר שנים.

את המעשה הזה שאירע לו, כתב רבי מכלוף בעצמו בסידור התפילה שלו, ובניו ונכדיו ששימשו את בני משפחת פינטו המעטירה העבירו את המעשה לדורות הבאים. ["מקור החיים"].

מאות פרקים. כל כך רחבות הדעת ועמקות היה לאברהם בהלכות איסורי ע"ז, האם אסור לו לחשוש שאורחיו עובדי ע"ז ולמנוע אבק מרגליהם? והרי לא עשה כן מרוע לב וצרות עין, כי אם מקנאת ה' ודביקותו הגדולה עשה זאת?!

ועם כל זאת, לפי רום מעלתו, היתה כאן צל של תביעה על אברהם: "וכי בערבים חשדתנו?" והרי כל הפוסל במומו פוסל- כבר יצא ממך בן ישמעאל! ופירש רש"י: "ממך יצא, הרגיל לעשות כן". דקות שבדקות של תביעה היתה עליו, היה לך לחשוב אולי מלאכים עוברים. וכשם שאתה אברהם חסידו של עולם, לומד ארבע מאות פרקים במסכת עבודה זרה- כן עליך ללמוד ארבע מאות ואחד פרקים במסכת כבוד הבריות.

פיצוי נדיב

עני יצא מחדרו של רבי מנחם נחום מטשרנוביל שמח וטוב לב. נדבה הגונה העניק לו הרבי. בצאתו ראה בחדר החיצון כפית של כסף, לקחה בחשאי ושם בין כליו.

כיון שהבחינו בני ביתו שנעלמה הכפית, תפסו את העני שנחשד בעיניהם, ערכו חיפוש בחפציו ומצאו את הגניבה. ביקשו להביאו לפני הרבי, כדי שיווכח למי הוא מפזר ממון, אבל הלה צועק: לא גנבת, הרבי נתן לי כפית זו במתנה...

כדי שלא לביישו, אישר רבי נחום, כי אמנם נתן לו במתנה גמורה את כפית הכסף. ראה העני עם מי יש לו עסק, חזר וטען: מאחר שביישו אותי על 'לא עוול בכפי' מן הדין אתם צריכים לשלם לי דמי בושת... גם עתה נעתר לו הרבי, וקבע שצריך לפייסו. בו במקום הוציא מכיסו מתנת כסף נוספת והושיט לעני, כשהוא טורח להניח את דעתו, ובלבד שימחול לאלו שביישוהו.